

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Veroniky Juříčkové a soudců Tomáše Langáška a Filipa Dienstbiera v právní věci žalobce: **K. Č.**, zastoupený Mgr. Barbarou Wilczkovou, advokátkou, sídlem Masná 1324/1, Ostrava, proti žalovanému: **Krajský úřad Moravskoslezského kraje**, sídlem 28. října 117, Ostrava, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 9. 2019, č. j. MSK 52736/2019, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 26. 10. 2022, č. j. 59 A 18/2019-52,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 26. 10. 2022, č. j. 59 A 18/2019-52, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Magistrát města Havířova vydal dne 7. 3. 2019 pod č. j. MMH/87598/2018-15 rozhodnutí, kterým uznal žalobce vinným ze spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona č. 361/2000 b., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění účinném do 30. 9. 2018. Tohoto přestupku se žalobce dopustil z nedbalosti tím, že dne 6. 8. 2018 v 11.05 hodin v obci Havířov, na ulici Mánesova, jako řidič motorového vozidla SEAT Toledo, RZ X, neoprávněně stál v úseku platnosti přenosné svislé dopravní značky B 28 „Zákaz zastavení“ s dodatkovou tabulkou E 13 s textem „6. 8. 18“ a „11-14 h“. Tímto jednáním žalobce porušil § 4 písm. c) zákona o silničním provozu. Za uvedený přestupek byla žalobci uložena pokuta ve výši 1 500 Kč a náhrada nákladů řízení ve výši 1 000 Kč.

[2] Odvolání žalobce proti tomuto rozhodnutí žalovaný zamítl rozhodnutím označeným v záhlaví tohoto rozsudku. Nepřisvědčil žalobcově námitce, že pro řidiče příjezdějího k parkovišti na ulici Mánesova z ulice Rossenbergových nebylo příslušné dopravní značení viditelné. Žalobce argumentoval, že dopravní značení bylo umístěno tak, aby bylo patrné pro řidiče příjezdějího z ulice Mánesova. Výjezd z ulice Rossenbergerových je však na ulici Mánesovu kolmý, a řidiči, kteří chtějí parkovat na uvedeném parkovišti, tak ulici Mánesovu pouze kříží, a nemohou si tedy značení otočeného v jiném směru povšimnout. S ohledem na uvedené žalobce dovozoval, že nebylo jeho povinností obcházet parkoviště a kontrolovat, zda parkování není dočasně omezeno. Žalovaný k této argumentaci zdůraznil, že žalobce s vozidlem zastavil přímo vedle umístěného přenosného dopravního značení, a tedy je nutně musel zaznamenat. Dle žalovaného proto žalobce jednal minimálně z nedbalosti, neboť o dopravní značce mohl a měl vědět, avšak spoléhal na to, že ji nemusí respektovat.

[3] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou, které Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 24. 6. 2021, č. j. 59 A 18/2019-21, vyhověl, rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Krajský soud dovodil, že žalovaný nezjistil skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Žalobce dle krajského soudu přestřel věrohodnou skutkovou verzi, jíž se měl žalovaný náležitě zabývat, nikoli ji bez dalšího prohlásit za nemožnou. Dle krajského soudu žalobce mohl na parkoviště přijet tak, jak po celou dobu řízení tvrdil, přesto se žalovaný těmto tvrzením nevěnoval a neprováděl žádná další zjištění za účelem ověření viditelnosti umístěného dopravního značení za okolností popsanych žalobcem. Zavázal proto žalovaného, aby se v dalším řízení zabýval žalobcem tvrzenými skutkovými okolnostmi a vyhodnotil, zda na jejich základě lze bez důvodných pochybností dospět k závěru o viditelnosti umístěného dopravního značení. Ke kasační stížnosti žalovaného Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 31. 8. 2022, č. j. 6 As 253/2021-19, rozsudek krajského soudu zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení. V odůvodnění rozsudku č. j. 6 As 253/2021-19 Nejvyšší správní soud zdůraznil, že mezi účastníky nebyl sporný skutkový stav věci, spor byl po celou dobu řízení veden toliko v rovině jeho právního hodnocení, tj. zda za daných (nesporných) skutkových okolností žalobce mohl a měl dopravní značení vidět, případně je zkontrolovat a přesvědčit se o něm, a zda tedy svým jednáním naplnil skutkovou podstatu přestupku. Krajský soud tak byl zavázán, aby v dalším řízení provedl právní hodnocení zjištěného skutkového stavu věci.

[4] Krajský soud v dalším řízení rozsudkem označeným v záhlaví opětovně rozhodnutí žalovaného zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Za situace, kdy nebyla vyvrácena skutková verze tvrzená žalobcem, dle které přijel na parkovací místo ze směru, z něhož nebylo možno vidět sdělovací část dopravní značky, dospěl krajský soud k závěru, že žalobce porušení dopravních předpisů nezavinil. Odmítl tak úvahu žalovaného, dle které bylo odpovědností žalobce, který vozidlo zaparkoval přímo vedle přenosného dopravního značení, z jehož tvaru bylo zřejmé, že se jedná o zákazovou značku, je zkontrolovat a přesvědčit se o tom, jakou úpravu obsahuje. Krajský soud vycházel z toho, že dopravní značka musí být pro řidiče viditelná takovým způsobem, aby během jízdy viděl její lícovou část (čelní stranu). Z právních předpisů dle krajského soudu nevyplývá povinnost řidiče seznamovat se s dopravním značením dodatečně, po ukončení jízdy. Na podporu svých závěrů odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 12. 2015, č. j. 1 As 264/2015-72, a ze dne 19. 9. 2019, č. j. 10 As 174/2019-29, z nichž dovozoval, že

pokračování

rozpor s požadavky na dopravní značení ve smyslu § 2 odst. 1 vyhlášky č. 294/2015 Sb., kterou se provádějí pravidla provozu na pozemních komunikacích (dále jen „prováděcí vyhláška“), má význam z hlediska posouzení viny v přestupkovém řízení.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalobce

[5] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost. Namítal, že žalobce nezachoval potřebnou míru opatrnosti, neboť s ohledem na skutkové okolnosti projednávané věci mohl a měl o porušení pravidel silničního provozu svým jednáním vědět. Stěžovatel připomněl, že žalobce s vozidlem zaparkoval bezprostředně vedle dotčeného dopravního značení, musel je zaregistrovat již při provádění parkování (neboť musel dávat pozor, aby do něj nenarazil). Bez povšimnutí umístěné dopravní značení nemohlo zůstat ani při vystupování z vozidla a jeho opuštění. S ohledem na konkrétní umístění dopravního značení žalobce ani nemusel absolvovat cestu pěšky za tím účelem, aby se přesvědčil, o jaké dopravní značení se jedná. Stěžovatel se neztotožnil ani s argumentací krajského soudu týkající se umístění dotčené dopravní značky v rozporu s požadavky prováděcí vyhlášky. V této souvislosti uvedl, že dopravní značka nemohla být umístěna při vyústění ulice Rossenbergerových na ulici Mánesovu, neboť by byl v souladu s § 3 prováděcí vyhlášky režim zavedený značkou ukončen křižovatkou obou ulic. Podpůrně pak stěžovatel doplnil, že řidič je povinen se přesvědčit, o jaké dopravní značení se jedná bez ohledu na to, kde konkrétně vozidlo na parkovišti zaparkoval, a sice např. u značek IP11a – IP11g s dodatkovými tabulkami E8d až E8e nebo E1 umístěnými uprostřed parkoviště s větším množstvím parkovacích míst. V případě organizace parkování prostřednictvím místní úpravy se dle stěžovatele řidič musí při zaparkování vždy přesvědčit, zda zvolený způsob stání vozidla je v souladu s danou úpravou, opačný výklad by znamenal, že by každé parkovací místo muselo být osazeno samostatnou dopravní značkou. Stěžovatel tak hodnotil přístup krajského soudu v souzené věci jako příliš formalistický.

[6] Žalobce se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil se závěry krajského soudu a navrhl kasační stížnost zamítnout. Dle žalobce je nepřipadný stěžovatelův odkaz na jiné dopravní značky, neboť v tomto případě byla řešena jiná situace. Zároveň je z jeho pohledu irelevantní, že vozidlo zaparkoval přímo vedle dotčené dopravní značky.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[7] Nejvyšší správní soud kasační stížnost posoudil a dospěl k závěru, že je důvodná.

[8] Krajský soud v napadeném rozsudku dospěl k závěru, že přijel-li žalobce na parkovací místo ze směru, z něhož nebylo možno vidět sdělovací část dopravní značky, bylo třeba vycházet z toho, že ji během řízení motorového vozidla neviděl a ani vidět nemohl. Z tohoto důvodu dle krajského soudu žalobce nezavinil nerespektování a porušení dotčeného dopravního značení, a to ani z nevědomé nedbalosti. S tímto závěrem se však Nejvyšší správní soud s ohledem na skutkové okolnosti nyní souzené věci neztotožňuje. Při právním hodnocení totiž nelze odhlížet od toho, že žalobce s vozidlem zastavil přímo vedle umístěného dopravního značení.

[9] Dle § 4 písm. c) zákona o silničním provozu je *při účasti na provozu na pozemních komunikacích každý povinen řídit se světelnými, případně i doprovodnými akustickými signály, dopravními značkami, dopravními zařízeními a zařízeními pro provozní informace.*

[10] Z citovaného ustanovení vyplývá, že řidič je povinen mít situaci v provozu, tedy včetně okolních vozidel a dopravního značení, neustále pod kontrolou. Účast na silničním provozu vyžaduje vysokou míru pozornosti a koncentrace, která často překračuje hranici jízdního pruhu, v němž se účastník provozu pohybuje. Zvolil-li žalobce k zaparkování vozidla místo nacházející se bezprostředně vedle umístěné dopravní značky, platí, že byt nebyla k parkovacímu místu, na kterém žalobce vozidlo zaparkoval, nebo ke směru, ze kterého na parkoviště přijel, otočena lícovou stranou, žalobce ji při vyvinutí potřebné míry pozornosti a koncentrace mohl a měl zaznamenat. Žalobce dne 5. 8. 2018 zaparkoval vozidlo (kde zůstalo stát až do dne 6. 8. 2018) přímo vedle přenosného dopravního značení, z jehož tvaru navíc bylo zřejmé, že se jedná o zákazovou značku. Bylo tedy na jeho odpovědnosti a opatrnosti zkontrolovat dopravní situaci a přesvědčit se, vedle jakého konkrétního dopravního značení zastavil, a ověřit, zda vozidlo nestojí v místě, kde to dopravní značení, jímž byl žalobce povinen se řídit, (ne)vylučuje. Uvedené platilo tím spíše, že žalobce (jak sám v řízení tvrdil) prováděl parkovací manévr v nočních hodinách předchozího dne 5. 8. 2018 (před účinností dopravního značení), kdy musel při zajiždění na parkovací místo dávat pozor, aby do přenosného dopravního značení nenarazil.

[11] Nepřípadný je v této souvislosti poukaz krajského soudu na to, že z právních předpisů nevyplývá povinnost řidiče seznamovat se s dopravním značením dodatečně, po ukončení jízdy. Pokud se v daném případě jednalo o přestupek spočívající v nerespektování zákazu zastavení vozidla na konkrétním místě a v konkrétním čase (dne 6. 8. 2018 v čase od 11 hod. do 14 hod.), nepochybně bylo povinností řidiče přesvědčit se o tom, zda na konkrétním místě a v konkrétním čase může vozidlo zastavit a nechat je tam stát. Nelze tedy aprobovat závěr, že řidič nebyl povinen se po ukončení jízdy přesvědčit o tom, vedle jakého dopravního značení své vozidlo zaparkoval, nadto v situaci, kdy toto dopravní značení musel nejpozději při odcházení od vozidla minout.

[12] Podle § 62 odst. 1 zákona o silničním provozu se *rozlišují dopravní značky svislé a vodorovné.* Dle odst. 2 téhož ustanovení zákona jsou svislé dopravní značky *stálé, proměnné a přenosné,* přičemž *přenosnou svislou dopravní značkou se rozumí dopravní značka umístěná na červenobíle pruhovaném sloupku (stojánku) nebo na vozidle.* Podle § 76 odst. 4 zákona o silničním provozu jsou *přenosné svislé dopravní značky nadřazeny všem dopravním značkám.*

[13] Jak správně popsal v odůvodnění vydaného rozhodnutí již správní orgán prvního stupně a jak je také patrné z pořízené fotodokumentace, dotčená dopravní značka požadavek na umístění na červenobíle pruhovaném sloupku splňovala, tento sloupek (který je ze všech stran stejný) byl dobře viditelný, a tedy již tato skutečnost mohla vzbudit pozornost žalobce a jako řidiče jej upozornit, že se v místě změnila úprava provozu. Přenosné dopravní značení se v místě nacházelo po dobu 17 dnů před jeho účinností, konkrétně byla dopravní značka na parkoviště umístěna od 20. 7. 2018. Žalobce uvedené skutečnosti v žalobě nerozporoval, ani neuvedl relevantní důvody, které by jeho vědomost o umístěné dopravní značce vylučovaly. Pokud tedy žalobce, který navíc v blízkosti parkoviště bydlí, v místě běžně parkuje, mohlo a mělo mu být zřejmé, že umístěním

pokračování

přenosné dopravní značky mohlo dojít ke změně dosavadního, jemu známého, režimu provozu.

[14] Nejvyšší správní soud zároveň uvádí, že bezpochyby platí závěr již dříve vyslovený v jeho rozsudku ze dne 9. 12. 2015, č. j. 1 As 264/2015-72, na který krajský soud odkazoval v bodě 13 odůvodnění, podle kterého *„dopravní značení způsobí závazat řidiče k dodržení jeho obsahu je pouze takové, které je dobře čitelné, přehledné a nezaměnitelné s jiným a dává možnost se s jeho obsahem seznámit“*. Citované závěry nelze aplikovat formalisticky a mechanicky, bez přihlédnutí ke skutkovým okolnostem konkrétní věci. Jak bylo podrobně vysvětleno výše, v projednávaném případě žalobce již po průjezdu křižovatkou a při provádění vlastního parkovacího manévru mohl a měl zjistit, že zastavil vedle přenosného dopravního značení. Právě vzhledem k této konkrétní situaci, tj. k vlastnímu umístění dopravní značky a místu zaparkování vozidla, Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že žalobce se mohl a měl s dopravní značkou a jejím obsahem bez jakýchkoli obtíží (při zachování náležité míry pozornosti a koncentrace) seznámit. Je nutno lišit situace, kdy vozidlo v plném provozu a vysoké rychlosti jede po pozemní komunikaci, a řidič tak má pouze omezený časový úsek na vyhodnocení dopravních značek, od situací, kdy řidič zaparkuje vozidlo v těsné blízkosti dotčeného dopravního značení, které mohl a měl při zachování náležité pozornosti a koncentrace zaznamenat. Uvedené závěry se obdobně vztahují také k dalšímu odkazovanému rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 9. 2019, č. j. 10 As 174/2019-29. K němu Nejvyšší správní soud doplňuje, že i podle tohoto rozsudku platí, že účastník provozu na pozemních komunikacích je povinen si všimnout nejen samotné pozemní komunikace, ale rovněž jejího okolí, byť se v tehdejší případě jednalo o doplňkový ukazatel režimu na konkrétním úseku komunikace, a tedy o jiné skutkové okolnosti, než které byly předmětem posuzování v nyní projednávaném případě.

[15] Nejvyšší správní soud rovněž nezpochybňuje znění § 2 odst. 1 prováděcí vyhlášky, dle kterého se *svislé dopravní značky umísťují tak, aby byly pro účastníky provozu na pozemních komunikacích, pro které jsou určeny, včas a z dostatečné vzdálenosti viditelné*. V daném případě nebylo sporné, že přenosné dopravní značky byly umístěny po obou stranách parkoviště způsobem, aby jejich sdělovací část byla viditelná z ulice Mánesovy. Tuto okolnost správní orgány správně odůvodnily tím, že se dopravní značení umísťuje tak, aby bylo viditelné v obou směrech pro řidiče jedoucí v jízdním pruhu komunikace, při které se nachází úsek (zde parkoviště), pro který zákaz či omezení platí. Tato okolnost pak nic nemění na již výše vyslovených závěrech, že se žalobce s takto umístěným dopravním značením seznámit mohl a měl.

[16] Za daných skutkových okolností se proto žalobce nerespektováním dopravního značení vytýkaného dopravního přestupku z nedbalosti dopustil, neboť nevěděl, že svým jednáním může porušit či ohrozit zájem chráněný zákonem, ačkoli pokud by řádně věnoval pozornost umístěnému přenosnému dopravnímu značení, toto vědět mohl a měl.

IV. Závěr a náklady řízení

[17] Na základě výše uvedeného Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná, a proto podle § 110 odst. 1 věty první zákona č. 150/2002 Sb., soudní

řád správní (dále také jen „s. ř. s.“), zrušil napadený rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V něm je krajský soud ve smyslu § 110 odst. 4 s. ř. s. vázán závěry vyslovenými v tomto rozsudku. V dalším řízení tedy krajský soud znovu posoudí důvodnost podané žaloby v souladu se závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu.

[18] V novém rozhodnutí krajský soud rozhodne také o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. března 2023

Mgr. Ing. Veronika Juříčková
předsedkyně senátu